

ОБҐРУНТУВАННЯ

до питання щодо прийняття проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії»
(щодо приведення у відповідність до Закону України від 10.02.2026 № 4777-IX)

Відповідно до пункту 4 частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії» до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) належить, зокрема, затвердження кодексу комерційного обліку електричної енергії.

Разом з тим 11.03.2026 набрав чинності Закон України від 10.02.2026 № 4777-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування енергетичних ринків, конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії та посилення енергетичної стійкості» (далі – Закон), яким, зокрема, внесені зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» та який передбачає необхідність приведення НКРЕКП своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Так, з метою приведення у відповідність до Закону НКРЕКП розроблено проєкт постанови, яким передбачається внесення змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 311, у частині *врегулювання комерційного обліку електричної енергії*:

на електроустановках (групах електроустановок), що належать різним користувачам (виробникам, операторам установок зберігання енергії (далі – УЗЕ), споживачам), які мають спільну точку приєднання до мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу;

на площадках комерційного обліку виробників з альтернативних джерел для власного споживання, а також електроустановок пов'язаних осіб;

на площадках комерційного обліку виробників електричної енергії, які здійснюють відбір електричної енергії за допомогою УЗЕ від власних генеруючих установок та/або з мереж операторів систем;

на площадках комерційного обліку операторів УЗЕ, які використовують електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії;

на складних площадках, де запроваджено вимоги щодо чіткого розділення потоків електричної енергії за їх функціональними напрямками в залежності від схем підключення приладів обліку електричної енергії.

Також проєктом постанови пропонується врегулювати класифікацію площадок комерційного обліку за типом об'єкта та складом електроустановок, а також порядок (алгоритм) формування даних комерційного обліку у різних точках комерційного обліку.

Проєкт постанови в установленому законодавством порядку було погоджено Антимонопольним комітетом України.

Враховуючи зазначене, Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики **пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії».**

Директор Департаменту

Андрій ОГНЬОВ

UB
НКРЕКП
№1598-17.3.2/26 від 04.08.2026
КЕП: Огньов А. В. 04.08.2026 12:19
3FAA9288358EC00304000000A2901E0091E7E800
Сертифікат дійсний з 01.10.2025 до 01.10.2027 09:17

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до
Кодексу комерційного обліку
електричної енергії

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» і «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 311 (далі – Зміни), що додаються.

2. Суб'єктам господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії та/або зі зберігання електричної енергії на підставі відповідної ліцензії, активним споживачам (крім побутових споживачів), які встановили генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії, та/або установки зберігання енергії, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цією постановою надати постачальникам послуг комерційного обліку (далі – ППКО) в ролі адміністратора точок комерційного обліку (далі – АТКО) інформацію про встановлення таких електроустановок для створення (моделювання) додаткових/окремих точок комерційного обліку (далі – ТКО) в централізованому Реєстрі ТКО інформаційно-телекомунікаційної платформи Датахаб.

3. Адміністратору комерційного обліку протягом трьох місяців з дня набрання чинності цією постановою забезпечити можливість внесення інформації про організовані додаткові/окремі ТКО відповідно до Змін.

4. ППКО в ролі АТКО на основні наданої інформації суб'єктами господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії та/або зі зберігання електричної енергії на підставі відповідної ліцензії, а також активними споживачами (крім побутових споживачів), протягом чотирьох місяців з дня набрання чинності цією постановою створити (змодельовати) додаткові/окремі ТКО в централізованому Реєстрі ТКО інформаційно-телекомунікаційної платформи Датахаб.

5. Ця постанова набирає чинності з 01 вересня 2026 року, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

ЗМІНИ **до Кодексу комерційного обліку електричної енергії**

1. Пункт 1.2.1 глави 1.2 розділу I доповнити новим пунктом 74 такого змісту:

«74) складна площадка комерційного обліку – площадка комерційного обліку, що містить електроустановки виробництва та/або споживання електричної енергії та/або зберігання енергії у будь-якому їх поєднанні, за умови наявності щонайменше двох із зазначених видів електроустановок, або площадка комерційного обліку, дані комерційного обліку якої визначаються на підставі даних двох або більше фізичних точок комерційного обліку із застосуванням алгоритмів визначення обсягів електричної енергії, зокрема алгоритмів розподілу, фізичного балансу чи декомпозиції (поділу на складові) потоків електричної енергії».

У зв'язку з цим підпункти 74 – 86 вважати відповідно підпунктами 75 – 87.

2. У розділі IV:

1) у главі 4.2:

підпункти 5 – 7 замінити підпунктом 5 такого змісту:

«5) ідентифікатори сторін ТКО (СПМ, ВТКО, ППКО, оператор мережі, електропостачальник тощо.»;

підпункти 2 – 4 пункту 4.2.4 викласти в такій редакції:

«2) ідентифікатори всіх пов'язаних вузлів обліку, зокрема лічильників, автоматизованих систем, їх тип, серійний номер та технічні характеристики, ознака застосування донарахування втрат електричної енергії від точки вимірювання до комерційної межі, електронні дані паспортів-протоколів тощо);

3) ідентифікаційний код та контактні дані СПМ, включаючи дані облікового запису для доступу до Датахаб АКО (за умови реєстрації такого СПМ безпосередньо в Датахаб АКО);

4) параметри паспорта точки розподілу (передачі) електричної енергії та договорів, укладених сторонами ТКО.»;

2) пункт 4.4.4 глави 4.4 доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

«Площадки класифікуються за типом об'єкта та складом електроустановок:

площадки виробництва (електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії та/або зберігання енергії, та споживання електричної енергії, що розташовані в межах місця провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії та/або зберігання енергії);

площадки споживання (електроустановки, призначені для споживання електричної енергії, що розташовані в межах об'єкта споживача);

комбіновані площадки (електроустановки, призначені для споживання електричної енергії, та електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії та/або зберігання енергії з можливістю відпуску за периметр площадки, що розташовані в межах об'єкта споживача).».

3. У розділі V:

1) пункти 5.9.10 – 5.9.21 глави 5.9 замінити дев'ятьма новими пунктами 5.9.10 – 5.9.18 такого змісту:

«5.9.10. Комерційний облік електричної енергії на складній площадці комерційного обліку повинен організовуватись з урахуванням розділення потоків електричної енергії за їх функціональними напрямками.

Залежно від наявності тієї чи іншої електроустановки або груп електроустановок організація комерційного обліку на складній площадці комерційного обліку передбачає визначення для кожного розрахункового періоду обсягів:

1) на комерційній межі з оператором системи передачі або оператором системи розподілу:

відбору та відпуску електричної енергії з/до мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу за площиною комерційного обліку в цілому;

відбору/відпуску електричної енергії генеруючими установками;

відбору/відпуску електричної енергії установками зберігання;

відпуску електричної енергії установками зберігання енергії до мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу, що була попередньо відібрана з мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу;

відпуску установкою зберігання енергії до мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу, що попередньо надійшла з генеруючих установок на площадці комерційного обліку;

відбору електричної енергії електроустановками внутрішнього споживання;

2) у межах площадки комерційного обліку на електроустановках або групах електроустановок:

обсяги електричної енергії, перетікання якої здійснено як до, так і з генеруючих установок, установок зберігання енергії та електроустановок внутрішнього споживання.

5.9.11. Схема комерційного обліку повинна забезпечувати можливість однозначного визначення всіх обсягів електричної енергії, що використовуються

під час розрахунків та визначення фізичного балансу потоків електричної енергії, шляхом виконання необхідних та достатніх вимірювань.

У разі технічної неможливості улаштування окремих вузлів обліку електричної енергії допускається здійснення окремого комерційного обліку для цих електроустановок розрахунковим шляхом відповідно до алгоритму, визначеного договором.

Алгоритми розрахунку та складання балансу потоків електричної енергії повинні містити перелік складових балансу та формули їх обчислення. Такі алгоритми мають забезпечувати однозначну ідентифікацію (підтвердження джерела походження) та розмежування потоків електричної енергії для окремих електроустановок або груп електроустановок площадки комерційного обліку, відповідати фактичній схемі електричних з'єднань та режимам роботи електроустановок, а також бути документованими, відтворюваними та забезпечувати можливість перевірки правильності визначення обсягів електричної енергії.

Загальний обсяг відбору/відпуску електричної енергії всіх електроустановок на складній площадці комерційного обліку за розрахунковий період визначається на підставі даних, отриманих із вузлів обліку, встановлених у ТКО на комерційній межі цієї площадки з мережами оператора системи передачі або оператора системи розподілу.

У разі послідовної схеми підключення вузлів обліку, встановлених на окремих електроустановках (групах електроустановок) складної площадки комерційного обліку, стосовно вузлів обліку, встановлених на комерційній межі цієї площадки з мережами оператора системи передачі або оператора системи розподілу:

обсяги відбору електричної енергії для кожної електроустановки (групи електроустановок) на комерційній межі з оператором системи передачі або оператором системи розподілу визначаються шляхом пропорційного розподілу загального обсягу відбору відповідно до часток, розрахованих на підставі даних комерційного обліку, як відношення обсягу електричної енергії, перетікання якої здійснено до кожної електроустановки (групи електроустановок), до сукупного обсягу електричної енергії перетікання якої здійснено до всіх електроустановок за відповідний розрахунковий період;

обсяги відпуску електричної енергії для кожної електроустановки на комерційній межі з оператором системи передачі або оператором системи розподілу визначаються шляхом пропорційного розподілу загального обсягу відпуску відповідно до часток, розрахованих на підставі даних комерційного обліку, як відношення обсягу електричної енергії, перетікання якої здійснено з кожної генеруючої установки та/або з установки зберігання (групи установок), до сукупного обсягу електричної енергії, перетікання якої здійснено з всіх установок за відповідний розрахунковий період.

У разі паралельної схеми підключення вузлів обліку електроустановок складної площадки комерційного обліку обсяги відбору/відпуску відповідних електроустановок (груп електроустановок) визначаються на підставі даних, отриманих із вузлів обліку, встановлених на цих електроустановках

(з урахуванням втрат електричної енергії в елементах електричних мереж між точкою вимірювання та ТКО).

5.9.12. У разі приєднання електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії та/або для зберігання енергії, виробника електричної енергії (суб'єкта господарювання, що має намір виробляти електричну енергію), оператора установки зберігання енергії (суб'єкта господарювання, що має намір зберігати енергію), призначених для споживання електричної енергії (суб'єкта господарювання, що має намір споживати електричну енергію), до електричних мереж іншого виробника електричної енергії та/або оператора установки зберігання енергії, та/або споживача електричної енергії, електроустановки якого приєднані до мереж оператора системи передачі та/або оператора системи розподілу, має бути забезпечений окремий комерційний облік електричної енергії для електроустановок (груп електроустановок), що належать різним виробникам, операторам установок зберігання енергії, споживачам відповідно до вимог цього Кодексу.

Якщо для електроустановок (груп електроустановок), що належать різним виробникам, операторам установок зберігання енергії та споживачам, використовується спільна точка розподілу/передачі потужності, окремий комерційний облік електричної енергії забезпечується шляхом створення окремих площадок комерційного обліку для таких електроустановок (груп електроустановок) та встановлення для кожної такої площадки комерційного обліку окремих вузлів обліку, які підключаються паралельно по відношенню до спільної точки розподілу/передачі потужності.

5.9.13. Основний користувач СТРПП зобов'язаний:

ініціювати створення ТКО на межі балансової належності між власними технологічними мережами та мережами оператора системи передачі та/або оператора системи розподілу;

забезпечити комерційний облік електричної енергії в усіх ТКО, що розташовані на комерційній межі з мережами оператора системи передачі та/або оператора системи розподілу, а також на належних йому електроустановках, призначених для виробництва електричної енергії та/або для зберігання енергії, та/або споживання електричної енергії, відповідно до вимог цього Кодексу.

5.9.14. Комерційна межа для площадок комерційного обліку основного користувача СТРПП та субкористувачів СТРПП встановлюється у спільній точці розподілу/передачі потужності.

5.9.15. Субкористувачі СТРПП зобов'язані ініціювати створення ТКО та площадок комерційного обліку для всіх належних їм електроустановок (груп електроустановок), що використовують спільну точку розподілу/передачі потужності, а також забезпечити комерційний облік електричної енергії для таких площадок відповідно до вимог цього Кодексу.

5.9.16. Обсяг відбору/відпуску електричної енергії визначається окремо для кожної площадки комерційного обліку основного користувача СТРПП та субкористувача СТРПП.

5.9.17. Обсяги відбору/відпуску електричної енергії визначаються на комерційній межі для кожної з площадок комерційного обліку основного користувача СТРПП та субкористувача СТРПП на підставі даних комерційного обліку, отриманих із використанням вузлів обліку, встановлених на цих площадках комерційного обліку (з урахуванням втрат електричної енергії в елементах електричних мереж основного користувача СТРПП між відповідними точками вимірювання та комерційною межею цих площадок).

5.9.18. У разі здійснення виробником відбору електричної енергії установкою зберігання енергії від власних генеруючих установок та/або з електричних мереж іншого виробника, та/або оператора системи передачі чи оператора системи розподілу у межах місць провадження діяльності з виробництва такий виробник має забезпечити відповідно до вимог цього Кодексу окремий комерційний облік електричної енергії, перетікання якої здійснюється до/з установки зберігання енергії.»

2) пункти 5.10.3 – 5.10.7 глави 5.10 замінити вісьмома новими пунктами 5.10.3 – 5.10.10 такого змісту:

«5.10.3. Виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) у разі здійснення електрозабезпечення (електричними мережами внутрішнього електрозабезпечення) приєднаних (підключених) згідно з Кодексом систем розподілу та Кодексом системи передачі електроустановок власного споживання, не пов'язаних з виробництвом електричної енергії, що розташовані з ними на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні між собою межі (а у разі виробництва електричної енергії з біомаси та біогазу – також, що розташовані з ними на земельних ділянках, які відмежовані між собою земельними ділянками, які використовуються пов'язаними особами, та/або земельними ділянками, на яких розташовані лінійні споруди, зокрема залізниці та/або автомобільні дороги загального користування, та/або інші дороги, та/або трубопроводи, та/або лінії електронних комунікаційних мереж, та/або лінії електропередачі), забезпечують об'єднання таких електроустановок однією складною площадкою комерційного обліку та організацію комерційного обліку відповідно до вимог цього Кодексу.

Обсяг електричної енергії, спожитої електроустановками власного споживання, не пов'язаними з виробництвом електричної енергії, через електричні мережі внутрішнього електрозабезпечення, відноситься до обсягу електричної енергії, спожитої на власні потреби таким об'єктом електроенергетики.

5.10.4. Виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) у разі здійснення електрозабезпечення приєднаних (підключених) згідно з Кодексом систем розподілу та Кодексом системи передачі електроустановок пов'язаних осіб (за відсутності встановлених на об'єктах таких пов'язаних осіб генеруючих установок), що розташовані з ними на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні між собою межі (а у разі виробництва електричної енергії з біомаси та біогазу – також, що розташовані з ними на земельних ділянках, які відмежовані між собою земельними ділянками, які використовуються пов'язаними особами, та/або земельними ділянками, на яких розташовані лінійні споруди, зокрема залізниці та/або автомобільні дороги загального користування, та/або інші дороги, та/або трубопроводи, та/або лінії електронних комунікаційних мереж, та/або лінії електропередачі), забезпечують створення окремих ТКО в точках приєднання (підключення) електроустановок пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) до електричних мереж генеруючого об'єкта виробника та організацію комерційного обліку відповідно до вимог цього Кодексу, зокрема окремого комерційного обліку обсягів споживання електричної енергії на власні потреби для кожної електроустановки/групи електроустановок пов'язаних осіб.

Пов'язані особи, у разі здійснення електрозабезпечення електроустановок їх об'єктів виробником електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), мають забезпечити визначення обсягів відбору електричної енергії цими об'єктами від мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу.

5.10.5. Виробники електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, у разі здійснення електрозабезпечення (електричними мережами внутрішнього електрозабезпечення) приєднаних (підключених) згідно з Кодексом систем розподілу та Кодексом системи передачі електроустановок власних об'єктів критичної інфраструктури, мають об'єднати їх однією площадкою комерційного обліку та створити додаткові ТКО для організації комерційного обліку електричної енергії на такій площадці комерційного обліку відповідно до вимог цього Кодексу, зокрема комерційного обліку обсягів споживання електричної енергії на власні потреби та потреби електроустановок власних об'єктів критичної інфраструктури.

5.10.6. Виробники електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, у разі здійснення електрозабезпечення об'єктів критичної інфраструктури інших власників електроустановок за погодженням з органами місцевого самоврядування (за умови відсутності відпуску електричної енергії, виробленої

генеруючими установками, встановленими на об'єктах критичної інфраструктури, у мережі таких виробників електричної енергії на когенераційних установках), мають створити додаткові ТКО на кожному такому приєднанні (підключенні) та забезпечити організацію комерційного обліку електричної енергії на генеруючому об'єкті виробника електричної енергії відповідно до вимог цього Кодексу, зокрема організації окремого комерційного обліку електричної енергії в цих ТКО для кожної електроустановки/групи електроустановок об'єктів критичної інфраструктури інших власників.

Власники об'єктів критичної інфраструктури у разі здійснення електрозабезпечення електроустановок їх об'єктів критичної інфраструктури виробниками електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, мають забезпечити комерційний облік обсягів відбору електричної енергії цими об'єктами від мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу.

5.10.7. Комерційний облік електричної енергії на підстанціях оператора системи передачі або оператора системи розподілу організовується для визначення кількості електричної енергії, що надійшла на її шини та передана в мережу, а також кількості електричної енергії, спожитої на власні та господарські потреби підстанції.

5.10.8. Для ліній 110 кВ і вище, що перебувають на балансі декількох сторін, встановлюються основний та верифікаційний вузли обліку на кінцях лінії за узгодженням сторін.

5.10.9. На складних площадках комерційного обліку оператора установок зберігання енергії, де встановлені електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії, а також виробника електричної енергії, де встановлені установки зберігання енергії, має бути забезпечений комерційний облік електричної енергії відповідно до вимог цього Кодексу, зокрема окремий комерційний облік електричної енергії, перетікання якої здійснено як до, так і з установки зберігання енергії.

5.10.10. У разі здійснення електрозабезпечення електроустановок споживача, що мають спільну з оператором установки зберігання точку приєднання до мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу, має бути забезпечене створення окремих ТКО в точках приєднання (підключення) електроустановок споживача до електричних мереж установки зберігання та організований комерційний облік відповідно до вимог цього Кодексу.».

У зв'язку з цим пункти 5.10.8 – 5.10.12 вважати відповідно пунктами 5.10.11 – 5.10.15.

4. Пункт 9.5.3 глави 9.5 розділу IX викласти в такій редакції:

«9.5.3. Дані комерційного обліку формуються ППКО (у ролі ОДКО) на основі результатів вимірювання або розрахунковим шляхом за встановленими правилами за алгоритмами, що визначаються:

1) для ТКО площадок комерційного обліку – порядком (алгоритмом) розрахунку та складання балансу електричної енергії в електричних мережах споживача, який є окремим додатком до відповідного договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, укладеним на підставі типового договору згідно з вимогами Правил роздрібного ринку електричної енергії;

2) для ТКО типу «межа мережі» – порядком (алгоритмом) розрахунку обсягів перетікання електричної енергії для ТКО, який є додатком до відповідного договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії між оператором системи та суміжним оператором системи, укладеного відповідно вимог Кодексу систем розподілу та/або Кодексу системи передачі.

У разі відсутності в договорах зазначених алгоритмів або виявлення їх невідповідності існуючій розрахунковій схемі ППКО (у ролі ОДКО) зобов'язаний протягом 3 днів з моменту виявлення такої відсутності/невідповідності провести документування поточного алгоритму, що використовується ним для формування даних комерційного обліку, та направити його до відповідного ВТКО та оператора системи передачі або оператора системи розподілу для узгодження та включення у відповідний договір. ОДКО використовує поточний алгоритм до моменту включення узгодженого алгоритму у договір.».
